

ORGANIZATION OF EXPERIENCE ACTIVITIES IN TEACHING OF LEGAL ECONOMIC EDUCATION 10 IN HIGH SCHOOLS TO MEET THE PROGRAM GENERAL EDUCATION 2018

Cao Thanh Tan^{1*}, Van Thi Hong Hanh²

¹Ho Chi Minh City University of Education

²Herzen State Pedagogical University of Russia

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Received: 07/8/2023</p> <p>Revised: 29/11/2023</p> <p>Published: 29/11/2023</p>	<p>This article aims to delve into the scientific underpinnings of experiential learning approaches within the framework of teaching Economics and Law Education 10 in high schools across Ho Chi Minh City, aligned with the 2018 General Education Program. By doing so, it outlines a comprehensive process for organizing experiential learning sessions and presents a set of strategies to elevate the organizational prowess in teaching Economics and Law Education 10 through experiential methodologies. Based on the dialectical materialism methodology, the topic uses theoretical research methods such as analysis-synthesis, history-logic, and practical research methods such as sociological investigation, survey, statistics, and scientific experimentation. Through the process of experimentation and verification, the effectiveness and feasibility of pedagogical forms and measures are demonstrated. At the same time, it reinforces and affirms the theoretical and practical basis of the topic, as well as the positive effects of nurturing and developing students' abilities in teaching Economics and Law Education 10 at the high school.</p>
KEYWORDS	
<p>Experience activities</p> <p>Organization</p> <p>Capacity development</p> <p>Experiment</p> <p>General Education</p>	

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC KINH TẾ PHÁP LUẬT 10 Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NHẪM ĐÁP ỨNG CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018

Cao Thành Tấn^{1*}, Văn Thị Hồng Hạnh²

¹Trường Đại học Sư phạm Thành Phố Hồ Chí Minh

²Trường Đại học Sư phạm Quốc gia mang tên Herzen A.I, Liên Bang Nga

THÔNG TIN BÀI BÁO	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận bài: 07/8/2023</p> <p>Ngày hoàn thiện: 29/11/2023</p> <p>Ngày đăng: 29/11/2023</p>	<p>Bài viết tập trung làm rõ cơ sở khoa học của tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở các trường Trung học phổ thông trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh đáp ứng chương trình GDPT 2018. Từ đó, đưa ra quy trình tổ chức giáo dục trải nghiệm và đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao năng lực tổ chức trong môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 bằng hình thức trải nghiệm. Trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng, nghiên cứu sử dụng phương pháp nghiên cứu lý thuyết như phân tích - tổng hợp, lịch sử - logic và phương pháp nghiên cứu thực tiễn như điều tra xã hội học, khảo sát, thống kê, thực nghiệm khoa học. Qua quá trình thực nghiệm, nhóm tác giả kiểm chứng được tính hiệu quả và tính khả thi của các hình thức, biện pháp sư phạm. Đồng thời củng cố, khẳng định cơ sở lý luận và thực tiễn của nghiên cứu, cũng như khẳng định tác dụng tích cực của việc bồi dưỡng và phát triển các năng lực cho học sinh trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông.</p>
TỪ KHÓA	
<p>Hoạt động trải nghiệm</p> <p>Tổ chức</p> <p>Phát triển năng lực</p> <p>Thực nghiệm</p> <p>Giáo dục phổ thông</p>	

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.8500>

* Corresponding author. Email: tanct@hcmue.edu.vn

1. Giới thiệu

Mục tiêu của chương trình giáo dục phổ thông 2018 (CT GDPT) là phát triển phẩm chất và năng lực của người học. Trong đó, hoạt động trải nghiệm (HĐTN) là một trong những hoạt động giáo dục hiệu quả có thể phát triển được những phẩm chất, năng lực ấy. HĐTN là hoạt động bắt buộc trong CT GDPT 2018, trong đó người học được tham quan thực tế hoặc tiếp xúc trực tiếp với những sự kiện cụ thể, bởi vì chỉ khi chuyển hoá những kinh nghiệm đã trải qua thành tri thức mới, kĩ năng mới mới có thể giúp học sinh phát huy tối đa tiềm năng sáng tạo và khả năng thích ứng với cuộc sống, môi trường và nghề nghiệp tương lai. Do đó, học sinh học qua quá trình trải nghiệm của mình để hình thành năng lực cho bản thân là một điều cần thiết và đem lại nhiều ý nghĩa thực tiễn.

Bàn về trải nghiệm hay học tập trải nghiệm, có thể kể đến một số công trình nghiên cứu như: “*Học tập qua trải nghiệm: Trải nghiệm là nguồn gốc của học tập và phát triển*” của D. Kolb [1], tác giả đã cung cấp những hiểu biết thực tế về thiết kế trải nghiệm học tập hiệu quả, đến thời điểm hiện nay vẫn là một đóng góp quan trọng và có ảnh hưởng đối với lĩnh vực giáo dục và lý thuyết học tập. Ở Việt Nam, một số công trình nghiên cứu về lý luận dạy học cũng đề cập đến vấn đề tổ chức hoạt động học tập từ trải nghiệm. Trong đó có, Huỳnh Thị Kiều Trâm, Phùng Thái Dương (2020) [2] đã đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao năng lực tổ chức HĐTN của sinh viên ngành giáo dục tiểu học bao gồm: nâng cao nhận thức, tăng cường tự học, tự nghiên cứu của sinh viên, bồi dưỡng năng lực tổ chức HĐTN,... Các tác giả Phùng Thái Dương, Phan Văn Tuấn, Huỳnh Thị Kiều Trâm (2017) [3] đã thiết kế khung năng lực và đánh giá năng lực tổ chức HĐTN cho sinh viên ngành địa lí. Tác giả Nguyễn Thị Ngọc [4] đã trình bày các năng lực cần bồi dưỡng cho GV tiểu học để lập được kế hoạch bài dạy trong HĐTN; nêu một số yêu cầu đối với GV và CBQL trường tiểu học khi tổ chức bồi dưỡng năng lực cho GV đáp ứng yêu cầu triển khai chương trình HĐTN của cấp tiểu học trong giai đoạn hiện nay. Các tác giả Cao Thành Tấn, Phan Trung Hải, Hồ Ngọc Hương, Phạm Thị Huyền Trinh, Hồ Thị Tường An (2023) [5] đã trình bày nội dung, hình thức, phương pháp và quy trình tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục công dân 7. Tương tự, tác giả Nguyễn Thị Thùy Trang cũng đã đưa ra lý thuyết học tập trải nghiệm của Kolb và đưa ra quy trình thiết kế và tổ chức dạy học các chủ đề trải nghiệm trong môn Hóa học [6]. PGS. Đinh Thị Kim Thoa trong bài biết của mình về “*Hoạt động trải nghiệm sáng tạo góc nhìn từ lý thuyết và học từ trải nghiệm*” có đề cập đến sự khác biệt giữa học đi đôi với hành, học thông qua làm và học từ trải nghiệm [7]. Với tác giả Nguyễn Văn Hạnh đã vận dụng lý thuyết học tập trải nghiệm để rèn luyện nghiệp vụ sư phạm cho sinh viên thông qua dạy học theo chủ đề, dạy học dựa trên dự án, nghiên cứu bài học [8]. Trong đề tài luận án “*Rèn luyện cho sinh viên kĩ năng thiết kế HĐTN trong dạy học sinh học ở trường phổ thông*” [9], tác giả xác định cấu trúc kĩ năng thiết kế HĐTN, xây dựng được quy trình rèn luyện cho sinh viên thiết kế HĐTN. Nhìn chung, các nguồn tài liệu hiện có ở Việt Nam đều đề cập đến vai trò của HĐTN trong dạy học nhằm phát triển năng lực học sinh.

Môn Giáo dục kinh tế và pháp luật ở trường Trung học phổ thông hiện nay đang giữ vai trò chủ đạo và trực tiếp trong việc giáo dục ý thức và hành vi người công dân. Do đó việc tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật ở trường Trung học ngày càng đóng vai trò quan trọng. Chính vì vậy, nhóm tác giả đã thực hiện nghiên cứu, phân tích, trình bày kết quả kiểm chứng trong bài viết “*Tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh*”.

2. Phương pháp nghiên cứu

Trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng, nhóm tác giả sử dụng các phương pháp sau:

Phương pháp nghiên cứu lý thuyết:

Phương pháp phân tích - tổng hợp: Sử dụng các tài liệu về những vấn đề tương ứng để nghiên cứu, phân tích đánh giá việc thực hành, thực tế và tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật ở trường Trung học tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Phương pháp lịch sử - logic: Mọi sự kiện xảy ra trong một tiến trình lịch sử đều có hạt nhân hợp lý của nó trong từng giai đoạn lịch sử. Sử dụng phương pháp này nhằm định vị tính hợp lý của nó trong từng giai đoạn lịch sử nhất định và các điều kiện tồn tại của nó trong giai đoạn hiện nay một cách phù hợp.

Phương pháp thực tiễn:

Phương pháp điều tra xã hội học: Phương pháp này sử dụng nhằm từng bước cập nhật thực trạng các vấn đề xã hội mà có liên quan đến vấn đề nghiên cứu của đề tài. Giúp cho đề tài mang tính thực tiễn và có tính thuyết phục cao.

Phương pháp khảo sát, thống kê: Khảo sát tình hình thực tế về việc tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh. Vận dụng nguồn thông tin của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục Thành phố Hồ Chí Minh, các chủ trương chính sách ngành giáo dục để làm cơ sở nghiên cứu.

Phương pháp thực nghiệm khoa học: Dùng phương pháp này để chứng minh các nhân tố cần thiết của việc ứng dụng các luận cứ khoa học mà đề tài tổng hợp được trong trường học. Qua đó, rút ra kết quả từ thực nghiệm sư phạm sẽ giúp bổ sung vào những thiếu sót có thể có của tác giả trong quá trình nghiên cứu đề tài.

3. Nội dung nghiên cứu

3.1. Cơ sở khoa học về tổ chức dạy học HĐTN

3.1.1. Một số khái niệm về HĐTN

Theo UNESCO định nghĩa, hoạt động học trải nghiệm là quá trình phát triển kiến thức, kỹ năng, và thái độ dựa trên suy nghĩ có ý thức về một trải nghiệm từng có.

HĐTN là hoạt động mà trong đó: “Học sinh dựa trên sự huy động tổng hợp kiến thức và kỹ năng từ nhiều lĩnh vực giáo dục khác nhau để trải nghiệm thực tiễn đời sống nhà trường, gia đình, xã hội; tham gia hoạt động hướng nghiệp và hoạt động phục vụ cộng đồng dưới sự hướng dẫn và tổ chức của nhà giáo dục; qua đó hình thành những phẩm chất chủ yếu, năng lực chung và một số năng lực thành phần đặc thù của hoạt động này như: năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp, năng lực thích ứng với những biến động trong cuộc sống và các kỹ năng sống khác” [9].

Như vậy, khái niệm “HĐTN” có thể được hiểu theo nghĩa tổng quát nhất: “HĐTN là hoạt động giáo dục mà trong đó giáo viên là người tổ chức hoạt động, tạo điều kiện sao cho học sinh có thể chủ động, trực tiếp tham gia, lên kế hoạch cho bản thân hoặc nhóm của mình để hình thành và phát triển được những năng lực, phẩm chất, kỹ năng sống cần có của người công dân trong xã hội hiện đại” [8].

3.1.2. Đặc điểm HĐTN

HĐTN là một loại hình hoạt động giáo dục nhằm phát triển toàn diện nhân cách cho học sinh và bao gồm những đặc điểm sau:

- HĐTN là hoạt động giáo dục do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội và môi trường cho học sinh tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học để thực hiện những nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết những vấn đề của thực tiễn đời sống nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi; thông qua đó, chuyển hoá những kinh nghiệm đã trải qua thành tri thức mới, hiểu biết mới, kỹ năng mới góp phần phát huy tiềm năng sáng tạo và khả năng thích ứng với cuộc sống, môi trường và nghề nghiệp tương lai.

- HĐTN góp phần hình thành, phát triển các phẩm chất chủ yếu, năng lực chung và các năng lực đặc thù cho học sinh; nội dung hoạt động được xây dựng dựa trên các mối quan hệ của cá nhân học sinh với bản thân, với xã hội, với tự nhiên và với nghề nghiệp.

- Nội dung của HĐTN rất đa dạng và mang tính tích hợp, tổng hợp kiến thức, kỹ năng của nhiều môn học, nhiều lĩnh vực học tập và giáo dục như: giáo dục đạo đức, giáo dục kỹ năng sống, giáo dục giá trị sống,...

- Rèn luyện cho học sinh khả năng tiếp thu những kinh nghiệm thực tế mà các hình thức học tập khác không thực hiện được.

3.1.3. Nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức HĐTN

Về nội dung

HĐTN có nội dung tương đối đa dạng, về nhiều khía cạnh, tích hợp được kiến thức, kỹ năng từ nhiều môn học khác nhau, nhiều lĩnh vực học tập và giáo dục như giáo dục đạo đức, giáo dục kỹ năng sống, giáo dục giới tính, giáo dục an toàn giao thông, giáo dục bảo vệ môi trường... Việc giáo dục này sẽ giúp cho những nội dung mà giáo viên muốn truyền tải đến học sinh của mình trở nên gần gũi và thân thuộc với cuộc sống hơn, đồng thời đáp ứng nhu cầu hoạt động và hình thành tri thức của người học, giúp người học có thể phát triển những phẩm chất và năng lực của bản thân mình để thích nghi với xã hội hiện đại.

Ở cấp Trung học phổ thông, HĐTN tập trung nhiều hơn ở những hoạt động mang tính xã hội, phục vụ cộng đồng và bước đầu đẩy mạnh vào các hoạt động giáo dục hướng nghiệp. Không chỉ vậy, hoạt động về phát triển cá nhân, hoạt động lao động cũng được tập trung chú ý để phát triển phẩm chất và năng lực của người học.

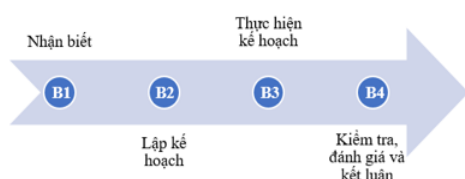
Về hình thức

Mỗi hình thức của HĐTN mang riêng cho mình những điểm mạnh, điểm yếu khác nhau, nhưng chúng cùng mang một ý nghĩa chung là phục vụ cho công tác giáo dục. Dựa vào những mong muốn, nhu cầu, mục tiêu của nhà trường để lựa chọn những hình thức tổ chức HĐTN thích hợp. Tuy nhiên, mọi hình thức đều dựa trên nguyên tắc chung: Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh; làm cho mỗi học sinh đều sẵn sàng tham gia trải nghiệm tích cực; Tạo điều kiện cho học sinh trải nghiệm, sáng tạo thông qua các hoạt động tìm tòi, vận dụng kiến thức và kinh nghiệm đã có vào đời sống; Tạo cơ hội cho học sinh suy nghĩ, phân tích, khái quát hoá những trải nghiệm để kiến tạo kinh nghiệm, kiến thức và kỹ năng mới; Luôn lựa chọn linh hoạt, sáng tạo các phương pháp giáo dục phù hợp. Hình thành trên các phương thức: Khám phá; Thử nghiệm, tương tác; Cống hiến; Nghiên cứu, có thể kể đến một số hình thức tổ chức HĐTN ở trường Trung học phổ thông như: Trò chơi; Sân khấu hoá; Hội thi – cuộc thi; Hoạt động tình nguyện; Tham quan, dã ngoại, Sinh hoạt dưới cờ, Sinh hoạt lớp, Hoạt động giáo dục theo chủ đề và Hoạt động câu lạc bộ; với sự tham gia, phối hợp, liên kết của nhiều lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường như: giáo viên chủ nhiệm lớp, giáo viên môn học, cán bộ tư vấn tâm lý học đường, cán bộ Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, cán bộ Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, cán bộ phụ trách Đội Thiếu niên Tiên phong Hồ Chí Minh, cán bộ quản lý nhà trường, cha mẹ học sinh, chính quyền địa phương, các tổ chức, cá nhân trong xã hội.

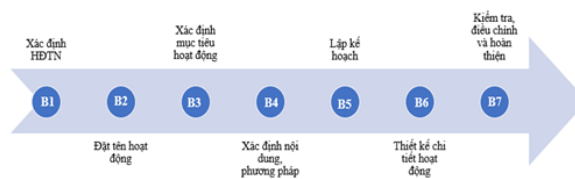
Về phương pháp

Các phương pháp thường được sử dụng để tổ chức HĐTN cho học sinh tại trường Trung học phổ thông bao gồm: Phương pháp dạy học hợp tác, dạy học khám phá, dạy học phát hiện và giải quyết vấn đề, dạy học theo dự án. Tùy theo đối tượng học sinh, nội dung HĐTN, điều kiện,... để lựa chọn phương pháp này hay phương pháp khác hoặc phối hợp lẫn nhau.

Ở đây, điển hình như phương pháp dạy học giải quyết vấn đề, trong đó học sinh được đặt trong một tình huống có vấn đề mà bản thân học sinh chưa biết cách thức, phương tiện và cần phải nỗ lực tư duy để giải quyết vấn đề. Thông qua việc giải quyết vấn đề giúp học sinh lĩnh hội tri thức, kỹ năng và phương pháp giải quyết vấn đề. Các bước của phương pháp giải quyết vấn đề được thể hiện trong Hình 1.

Hình 1. Sơ đồ tư duy dạy học giải quyết vấn đề

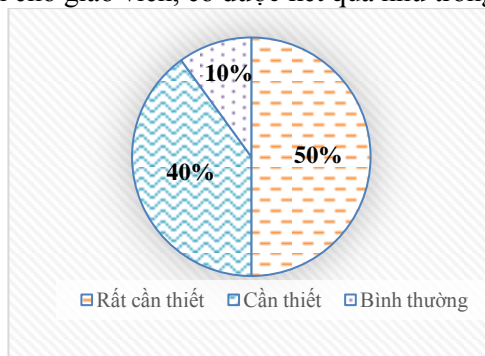
Hình 2. Sơ đồ tư duy về quy trình tổ chức HĐTN

Về quy trình

Người học có cơ hội được trực tiếp tham gia trải nghiệm, thử nghiệm, chiêm nghiệm, bày tỏ quan điểm, ý tưởng, được đánh giá và lựa chọn ý tưởng hoạt động, tự do thể hiện, tự khẳng định bản thân, tự đánh giá kết quả hoạt động của bản thân, của nhóm và của bạn bè,... Thông qua đó các em được hình thành và phát triển những giá trị sống và các năng lực cần thiết cho bản thân. Quy trình tổ chức HĐTN được thể hiện trong Hình 2.

3.1.4. Thực trạng việc tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh

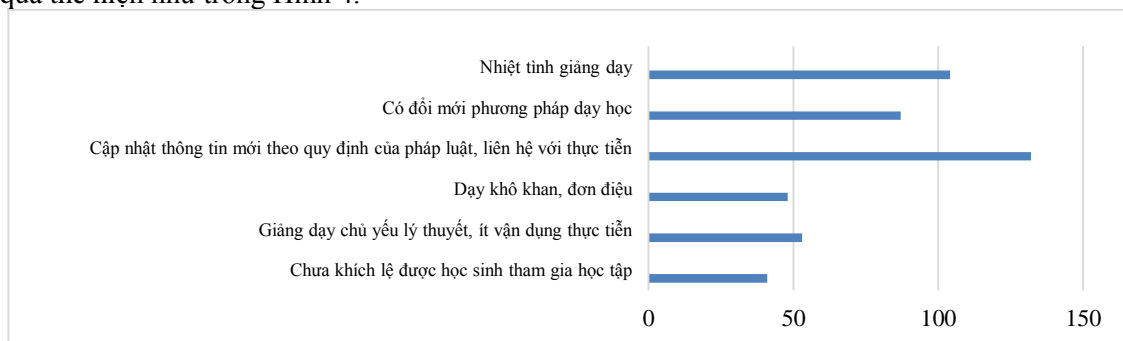
Nhằm tìm hiểu về thực trạng tổ chức HĐTN trong môn Giáo dục kinh tế và pháp luật lớp 10 ở trường Trung học tại Thành phố Hồ Chí Minh, qua quá trình điều tra, khảo sát đối với 10 giáo viên đang trực tiếp giảng dạy môn Giáo dục kinh tế và pháp luật lớp 10 và 200 em học sinh lớp 10 tại các trường Trung học phổ thông Phú Lâm; Trường Trung học phổ thông Trần Nhân Tông; Trường Trung học phổ thông Dương Văn Dương tại Thành phố Hồ Chí Minh. Thông qua các câu hỏi trong phiếu khảo sát dành cho giáo viên, có được kết quả như trong Hình 3.

Hình 3. Nhận thức của giáo viên về mức độ cần thiết của tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh

Kết quả này cho thấy, tất cả các giáo viên đều nhận thức được mức độ cần thiết của việc tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh. Việc dạy học trải nghiệm không chỉ giúp học sinh tự mình khám phá, chiếm lĩnh tri thức mà qua đó làm sâu sắc kinh nghiệm, nhận thức, phẩm chất, năng lực của học sinh.

Tiếp tục khảo sát, thông qua các câu hỏi trong phiếu khảo sát dành cho học sinh, có được kết quả thể hiện như trong Hình 4.

Hình 4. Học sinh lớp 10 đánh giá về cách thức dạy học của giáo viên trong môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 có gắn với tổ chức HĐTN

Đa số các em cho rằng giáo viên rất nhiệt tình giảng dạy; có thực hiện đổi mới về PPDH; cập nhật những quy định mới của pháp luật và liên hệ với thực tiễn cuộc sống. Tuy nhiên, việc dạy học vẫn chưa thực sự hấp dẫn người học.

3.2. Thiết kế và tổ chức HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học tại Thành phố Hồ Chí Minh

3.2.1. Căn cứ thiết kế HĐTN môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10

- Các hoạt động giáo dục được thiết kế phải phù hợp với quan điểm, nguyên lý giáo dục của Đảng và Nhà nước và các quy định hiện hành của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

- Các hoạt động giáo dục được thiết kế đảm bảo theo Quy định chuẩn nghề nghiệp của giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông (Ban hành kèm theo Thông tư số 20/2108/TT-BGDĐT ngày 22 tháng 8 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).

- Các hoạt động giáo dục được thiết kế đáp ứng mục tiêu và khung nội dung chương trình HĐTN được Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành cùng với CT GDPT tổng thể.

3.2.2. Nguyên tắc thiết kế HĐTN môn Giáo dục Kinh tế và pháp luật 10

- Các HĐTN được thiết kế và tổ chức phải đáp ứng mục tiêu về năng lực và phẩm chất như đã đề ra. Nội dung hoạt động gần gũi, thiết thực với học sinh mà vẫn phản ánh được tính hiện đại, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý – lứa tuổi của các em.

- HĐTN được thiết kế và tổ chức phụ thuộc vào không gian trong và ngoài lớp học, trong và ngoài trường học; phụ thuộc vào quy mô nhóm, lớp học, khối lớp hoặc quy mô trường và các hoạt động được tổ chức với các phương pháp giáo dục hiệu quả, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh.

- HĐTN được thiết kế phù hợp và được thực hiện thông qua bốn loại hình thức sau đây: sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt lớp, HĐTN theo chủ đề bao gồm HĐTN thường xuyên và HĐTN định kì, hoạt động Câu lạc bộ.

- Đa dạng hóa hình thức tổ chức hoạt động, thu hút được sự tham gia, phối hợp, liên kết của nhiều lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường.

3.2.3. Quy trình thiết kế HĐTN môn Giáo dục Kinh tế và pháp luật 10

Bước 1: Giáo viên hướng dẫn học sinh trải nghiệm để khơi gợi cho các em nhớ lại những tri thức, kinh nghiệm cũ có liên quan đến chủ đề bài mới; đồng thời tạo sự chú ý, tâm thế tích cực cho học sinh trước khi học bài mới.

Bước 2: Giáo viên chú trọng hướng dẫn học sinh tham gia vào các hoạt động trải nghiệm đã được thiết kế để giải quyết các mục tiêu học tập đặt ra. Với sự hướng dẫn, hỗ trợ của giáo viên, học sinh sẽ huy động những tri thức, kinh nghiệm đã có để giải quyết các nhiệm vụ hoạt động, từ đó học sinh khám phá và chiếm lĩnh những kiến thức mới, hình thành những kinh nghiệm mới, phát triển phẩm chất năng lực theo yêu cầu của bài học.

Bước 3: Giáo viên tổ chức hoạt động dạy học để hướng dẫn học sinh luyện tập, thực hành vận dụng những kiến thức, kinh nghiệm mới vào việc giải quyết các nhiệm vụ tình huống mô phỏng. Bước này thường gồm một số hoạt động trải nghiệm để học sinh luyện tập, vận dụng kiến thức, kỹ năng mới vào cuộc sống thực tiễn ở trường ở nhà và một số cộng đồng thông qua những nhiệm vụ, tình huống giáo viên lấy từ đời sống thực tiễn hoặc mô phỏng lại. Các phương pháp dạy học thường được sử dụng trong giai đoạn này là: phương pháp luyện tập, phương pháp tổ chức trò chơi, phương pháp xử lý tình huống, phương pháp đóng vai.

Bước 4: Giáo viên giao nhiệm vụ và hướng dẫn học sinh vận dụng tri thức, kinh nghiệm mới vào giải quyết các vấn đề, các tình huống trong cuộc sống thực tiễn của học sinh ở gia đình, nhà trường và cộng đồng. Việc học sinh được luyện tập ở bước 3 tạo điều kiện thuận lợi để các em vận dụng những gì đã được học vào đời sống thực tế khi tham gia các hoạt động trong gia đình, xã hội.

3.2.4. Minh họa quy trình thiết kế HĐTN trong dạy học môn Giáo dục Kinh tế và pháp luật 10

Bài học: Chính quyền địa phương

I. Mục tiêu chủ đề

1. Năng lực chung: Năng lực giao tiếp và hợp tác: Chủ động trong giao tiếp; tự tin và biết kiểm soát cảm xúc, thái độ khi nói trước nhiều người.

2. Năng lực đặc thù: Nhận thức chuẩn mực hành vi: Nêu được chức năng của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân.

3. Phẩm chất: Trách nhiệm: Tự giác, tích cực thực hiện các quy định của pháp luật liên quan đến quyền và nghĩa vụ cơ bản công dân.

II. Thiết bị giáo dục và học liệu

1. Chuẩn bị của giáo viên: Máy tính, SGK, các nguồn tài liệu liên quan.

2. Chuẩn bị của học sinh: Nhóm 1, 2, 3, được phân công chuẩn bị hoá thân vào các nhân vật để thuyết trình về chủ đề được giao, sơ đồ tư duy trên giấy A0, SGK, nguồn tài liệu tham khảo.

III. Tiến trình dạy học

Thời lượng	Các hoạt động giáo dục	Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh	Thiết bị, đồ dùng giáo dục
1. KHỞI ĐỘNG				
<i>Bước 1: Giáo viên hướng dẫn học sinh trải nghiệm để khơi gợi cho các em nhớ lại những tri thức, kinh nghiệm có liên quan đến chủ đề bài mới; đồng thời tạo sự chú ý, tâm thế tích cực cho học sinh trước khi học bài mới.</i>				
5 phút	<p>Hoạt động 1: Trò chơi “Ghép nhanh, ghép đúng”.</p> <p>Mục tiêu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tạo hứng thú, từ những từ liên quan về chính quyền địa phương dẫn vào bài học. - Học sinh bước đầu nhận biết về biểu tượng ban đầu về một cơ quan thuộc chính quyền địa phương. 	<p>Bước 1: GV chia lớp thành các nhóm nhỏ khoảng 6 HS một nhóm, mỗi nhóm là một đội chơi và giao nhiệm vụ học tập cho từng nhóm. Có thể linh hoạt sử dụng các kỹ thuật chia nhóm.</p> <p>Bước 2: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập. Hãy chia sẻ hiểu biết của em về một cơ quan thuộc chính quyền địa phương.</p> <p>Bước 3: GV tổ chức thực hiện.</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV có thể chọn ra một số bạn trong lớp cùng với cô giáo để làm ban tổ chức (chuẩn bị trước giờ học). - Ban tổ chức chiếu câu hỏi trên màn hình. Trong thời gian 1 phút các nhóm sẽ trả lời vào bảng nhóm. - Kết thúc phần trả lời, nhóm nào được nhiều điểm nhất sẽ là đội chiến thắng và nhận được phần quà do ban tổ chức chuẩn bị. <p>Bước 4: GV tổng kết, đánh giá và dẫn vào nội dung bài học.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giáo viên nhận xét, đánh giá, chốt vấn đề và giới thiệu chủ đề bài học: “<i>Trên cơ sở phân chia lãnh thổ quốc gia thành các đơn vị hành chính, Nhà nước thành lập chính quyền địa phương tương ứng tại mỗi đơn vị hành chính. Chính quyền địa phương là một bộ phận hợp thành của bộ máy Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Cấp chính quyền địa phương gồm có Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân được tổ chức phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt do luật định. Chính quyền địa phương không chỉ đại diện cho ý chí của nhân dân địa phương mà còn triển khai thực hiện tại địa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - HS lắng nghe nhiệm vụ và phân hồi về việc hiểu yêu cầu của nhiệm vụ. - HS có thực hiện nhiệm vụ như chia nhóm 6, cùng nhau thảo luận để đưa ra câu trả lời. - HS cùng với GV làm ban tổ chức cũng như chuẩn bị những thông tin dưới dạng câu trả lời về một cơ quan thuộc chính quyền địa phương. - HS lắng nghe và tương tác. Thực hiện được yêu cầu: Hãy chia sẻ hiểu biết của em về một cơ quan thuộc chính quyền địa phương - HS có thể có nhiều ý kiến khác nhau dựa vào hiểu biết, kinh nghiệm của từng em về một cơ quan thuộc chính quyền địa phương. Có thể cơ quan đó là Hội đồng nhân dân hoặc Ủy ban nhân dân. 	Các mảnh giấy chữ cái

		<i>phương các chính sách do cơ quan nhà nước ở Trung ương ban hành. Hiểu được chức năng, cơ cấu tổ chức và hoạt động của chính quyền địa phương nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, góp phần giúp mỗi người sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật.”</i>		
2. KHÁM PHÁ				
<i>Bước 2: Giáo viên chủ động hướng dẫn học sinh tham gia vào các hoạt động trải nghiệm đã được thiết kế để giải quyết các mục tiêu học tập đặt ra.</i>				
20 phút	Hoạt động 2: Thực hiện tiêu phẩm của các nhóm. Mục tiêu: Khám phá được thông tin về chức năng, cơ cấu và hoạt động của của Hội đồng nhân dân	Chuyên giao nhiệm vụ hoạt động: Giáo viên dặn dò học sinh ở tiết học trước: Yêu cầu học sinh chia thành 4 nhóm, mỗi nhóm sẽ phân công đóng vai để thuyết trình về chủ đề của nhóm mình nội dung chính nhóm đã đóng vai: Nhóm 1: Chức năng của Hội đồng nhân dân Nhóm 2: Cơ cấu của Hội đồng nhân dân Nhóm 3: Hoạt động của Hội đồng nhân dân	- Cách thức học sinh tiếp nhận nhiệm vụ hoạt động: Lắng nghe và thảo luận với nhóm để bàn về kịch bản theo yêu cầu của giáo viên.	Kịch bản, tiêu phẩm, sơ đồ tư duy
<i>Bước 3: Giáo viên tổ chức cho học sinh nhận xét, bổ sung về nội dung giữa các nhóm. Giáo viên chốt ý và tóm gọn nội dung bài học.</i>				
10 phút	Hoạt động 3: Tổ chức cho học sinh chia sẻ, nhận xét về phần trình bày của các nhóm.	Giáo viên nhận xét, bổ sung, góp ý cho từng nhóm về nội dung, hình thức trình bày.	Các nhóm nhận xét, bổ sung ý kiến đối với nhóm bạn để cùng nhau rút kinh nghiệm.	
3. LUYỆN TẬP – THỰC HÀNH				
<i>Bước 4: Giáo viên giao nhiệm vụ và hướng dẫn học sinh vận dụng tri thức, kinh nghiệm mới vào giải quyết vấn đề, các tình huống cuộc sống thực tiễn của học sinh ở nhà đình, nhà trường và cộng đồng.</i>				
5 phút	Hoạt động 4: Giới thiệu một hoạt động truyền thông ở địa phương. Mục tiêu: Nâng cao ý thức, trách nhiệm của học sinh trong tuyên truyền về thực hiện nghĩa vụ công dân trong bảo vệ và xây dựng chính quyền địa phương.	- Chuyên giao nhiệm vụ và hoạt động: GV chia lớp thành các nhóm và giao nhiệm vụ cho các nhóm HS lựa chọn hình thức thiết kế sản phẩm tuyên truyền bằng hình thức thiết kế trên infographic hoặc tờ gấp tuyên truyền pháp luật. - Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ hoạt động: Giáo viên dặn dò học sinh chuẩn bị trước, học sinh làm việc cá nhân. Lựa chọn hình thức thiết kế: Tranh vẽ, mô hình, làm thơ, làm văn, quay video clip,... - Tổ chức thực hiện. - Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động: Giáo viên nhận xét và chốt lại vấn đề.	- Cách thức học sinh tiếp nhận nhiệm vụ hoạt động: Học sinh lắng nghe yêu cầu về sản phẩm. - Học sinh thực hiện nhiệm vụ theo yêu cầu: Học sinh trình bày quan điểm cá nhân. Hoàn thành nhiệm vụ	Phiếu học tập, SGK, vở bài tập
4. DẶN DÒ				
5 phút		Giáo viên dặn dò học sinh đọc các trường hợp SGK và suy nghĩ cách trả lời.	Học sinh ghi dặn dò của giáo viên vào vở.	SGK, vở ghi bài

4. Kết luận

Tổ chức HĐTN trong môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh đã góp phần vào việc đổi mới, đáp ứng yêu cầu đề ra cho mục tiêu đổi mới cơ bản, toàn diện giáo dục. Dạy và tổ chức HĐTN trong chương trình giảng dạy bộ môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh là

việc làm cần thiết và quan trọng. Từ HĐTN giúp các em có thêm hứng thú trong học tập, xây dựng ý thức, thái độ sống tích cực với bản thân, bạn bè, gia đình và xã hội.

Tuy nhiên, trong quá trình tổ chức, giáo viên cũng phải đối mặt với không ít khó khăn khác chính vì vậy, khi tiến hành các HĐTN trong dạy học môn Giáo dục kinh tế và pháp luật 10 ở trường Trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh giáo viên cần có công tác chuẩn bị kỹ lưỡng, cần linh động lên kế hoạch chu đáo và vận dụng phù hợp với tình hình thực tế, phối hợp linh hoạt với học sinh, cần có sự hỗ trợ từ phía Ban Giám hiệu nhà trường, phụ huynh học sinh và cả các lực lượng khác trong xã hội để thực hiện được những hoạt động học tập hấp dẫn, đạt hiệu quả cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] D. Kolb, *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, N. J., 1984.
- [2] T. K. T. Huynh and T. D. Phung, "Solutions to improve teaching effectiveness experience in elementary school," *Journal of Education and Society*, vol. 106, no. 167, pp. 107-111, 2020.
- [3] T. D. Phung, V. T. Phan, and T. K. T. Huynh, "Competency framework and team capacity assessment Organized creative experience activities for students majoring in Geography Education, Dong University Tower," *Journal of Education and Society*, special issue, pp. 99-104, December 2017.
- [4] T. N. Nguyen, "'Boi' fostering the capacity of planning experiential activities for primary school teachers to meet the requirements of the general education program 2018," *Vietnam Education Magazine*, vol. 22, no. 10, pp. 35-39, 2022.
- [5] T. T. Cao, T. H. Phan, N. H. Ho, T. H. T. Pham, and T. T. A. Ho, "Organizing experiential activities in teaching Citizenship Education in Vietnam High School in Ho Chi Minh City," *Vietnam Educational Equipment Magazine*, Special issue, pp. 175-176, April 2023.
- [6] T. T. T. Nguyen, "The process of designing and organizing experiential teaching of high school chemistry," *Science - University Journal Hue Studies: Humanities*, vol. 128, no. 6A, pp. 29-41, 2019.
- [7] T. K. T. Dinh, "Creative experiences for high school students and high school models associated with production and business in local," Proceedings of the national conference "Creative experiential activities in high schools", Ministry of Education and Training, 2020, pp. 37-44.
- [8] V. H. Nguyen, "Teaching pedagogical skills based on experiential learning for university students majoring in pedagogy technique," Doctoral thesis, Hanoi University of Education, 2017.
- [9] T. G. Tran, "Training students in designing skills of experiential activities in teaching students to study at high school," In the thesis topic Project, Doctoral thesis, Hanoi University of Education, 2018.